

Utrikesutskottets betänkande

1978/79:5

med anledning av motion om balters dubbla medborgarskap

Motionen

I motionen 1977/78:1030 av Olle Wästberg i Stockholm och Hans Lindblad (fp) yrkas att riksdagen hos regeringen hemställer om initiativ i syfte att

1. klargöra för alla svenska myndigheter att balter med dubbelt medborgarskap av Sverige enbart räknas som svenska medborgare,
2. åstadkomma ett bilateralt avtal med Sovjetunionen angående slopande av dubbelt medborgarskap för i Sverige bosatta balter.

Motionen åsyftar dels de baltiska flyktingar som numera är svenska medborgare men som av Sovjetunionen fortsätter att betraktas som sovjetiska medborgare, dels barn i äktenskap mellan sådana f. d. medborgare i Estland, Lettland och Litauen.

Utskottet

Frågan om hävande av det sovjetiska medborgarskapet för i Sverige bosatta f. d. balter har tidigare behandlats i riksdagen, senast på grundval av utrikesutskottets betänkande UU 1973:7. Utskottet erinrade därvid om att det sedan gammalt varit en ledande princip för svensk medborgarskapslagstiftning att i möjligaste mån söka förhindra uppkomsten av dubbla eller flerfaldiga medborgarskap. Utskottet konstaterade att regeringen i linje därmed fortsatte att verka för överenskommelser med främmande makter, varigenom fall av dubbelt medborgarskap kan begränsas eller varigenom de negativa verkningarna av dubbelt medborgarskap kan avlägsnas.

Av ett interpellationssvar i riksdagen den 27 april 1976 och ett frågesvar i riksdagen den 18 maj 1977 har sedermera framgått att den svenska regeringen upptagit överläggningar härom med Sovjetunionens regering och föreslagit att frågan regleras genom ett avtal mellan de båda länderna. Enligt det svenska förslaget skall vardera staten välvilligt pröva sådana ansökningar om befrielse från medborgarskap som inges av personer vilka är medborgare också i den andra staten. Vid prövningen skall hänsyn tas bl. a. till om sökanden är bosatt i den andra staten. Vidare skall enligt förslaget de personer med dubbelt medborgarskap, som är bosatta i det ena medborgarskapslandet och som besöker det andra medborgarskapslandet, inte hindras utresa därifrån enbart av det skälet att de också är medborgare i detta land.

Enligt vad utskottet erfarit, har den sovjetiska regeringen ännu inte tagit ställning till det svenska avtalsförslaget. Flera påminnelser i ärendet har gjorts från svensk sida. På sovjetisk sida har dröjsmålet motiverats med

hänvisning till en pågående revision av den sovjetiska medborgarskapslagstiftningen. Det har uppgivits att ett förslag till ny medborgarskapslag inom kort kommer att föreläggas Sovjetunionens Högsta Sovjet. Först sedan detta förslag behandlats, skulle reallförhandlingar om ett avtal sålunda bli möjliga.

Utskottet utgår ifrån att regeringen fullföljer strävandena att få till stånd ett avtal av angivet slag med Sovjetunionen. En lösning av detta gamla problem, som direkt berör ett betydande antal personer av baltisk härkomst i vårt land, skulle utan tvivel också vara till gagn för grannskapsförhållandet och för turismen mellan de båda länderna. Därmed skulle även huvudsyftet med den nu aktuella motionen enligt yrkandet 2 bli tillgodosett.

Vad beträffar motionens första yrkande, har utskottet från den centrala folkbokföringsmyndigheten (riksskatteverket) inhämtat att sedan den 1 januari 1968 den regeln gäller att endast svenskt medborgarskap skall antecknas i folkbokföringsakterna för sådana medborgare som även har ett utländskt medborgarskap. Tidigare anteckningar om eventuellt medborgarskap även i annat land skall, enligt de anvisningar som utfärdats i anslutning till 1967 års folkbokföringskungörelse, strykas ur handlingarna för personer som förvärvat svenskt medborgarskap. Också syftet med nu förevarande yrkande torde därmed vara tillgodosett.

Utskottet hemställer mot angivna bakgrund

att riksdagen betraktar motionen 1977/78:1030 som besvarad med vad utskottet anfört.

Stockholm den 14 november 1978

På utrikesutskottets vägnar

ALLAN HERNELIUS

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Allan Hernelius (m), förste vice talmannen Torsten Bengtson (c), Erik Adamsson (s), Sture Palm (s), Georg Åberg (fp), Olle Göransson (s), Gunnel Jonäng (c), Gertrud Sigurdsen (s), David Wirmark (fp), Karin Söder (c) och Bo Turesson (m).